

Ladislav Leština: Hudební a kulturní projevy *The Plastic People of the Universe* v československém undergroundovém hnutí

Oponentský posudek bakalářské práce

Když jsem si přečetla titul posuzované bakalářské práce, zatrnulo mi: jak se che autor na ploše bakalářské práce vyrovnat s tisíci stran existující literatury? Vedle uváděného Riedla (2016), Hageny (2019) a střídavě citovaného Boltona (2012) vyšly v posledních letech například *Podzemní symfonie Plastic People* (Stárek - Valenta 2018), šestisetstránková oceněná monografie *Magor a jeho doba* (Švehla 2017), nebo *Kapela. Pozadí akce, která stvořila Chartu 77* (Stárek – Kudrna 2017) – a dříve mnohé další.¹

Když jsem si pak v Poděkování (s. 4) přečetla, že je autor synem jednoho z dlouholetých, ovšem ve srovnání s Jirousem, Hlavsou a Brabencem méně viditelných členů diskutované skupiny, zaradovala jsem se a zadoufala v „nový pohled na staré téma“. Budiž hned řečeno, že tato naděje se bohužel ukázala jako lichá.

Práce má dvě základní části: teoretickou, představující posléze použité koncepty, konkrétně A.P. Merriama, T. DeNory, T. Turina a A. Randall (s. 8 – 26), a převyprávění příběhu *The Plastic People of the Universe* s přiřazenými souputnickými skupinami *Aktual*, *DG 307* a *Umělá hmota* (s. 27 – 58). (Poněkud nepochopitelné je strukturování obsahu: v něm jsou obě části zařazeny pod bod I., zatímco kratičká interpretace je označena jako II. a Seznam literatury a dalších zdrojů jako III.)

Základní snahou autora je prizmatem použitých teoretických konceptů zodpovědět otázku, jestli „šlo v případě *The Plastic People of the Universe* o čistě uměleckou seberealizaci či součást boje o vytvoření vlastního životního prostoru?“ (s. 7) V závěrečné interpretaci autor dochází k tomu, že „Plastici skutečně nechtěli být politickým tělesem a byli podle něj (Leštiny st., pozn. ZJ) v určité míře *vtazeni* do vyšší politické hry, jejíž součástí byl... kupříkladu Václav Havel...“, načež po propojení různých aktérů „vzniká heterogenní societa“... (s. 61). Obě zmíněné skutečnosti, totiž diachronní dynamika „političnosti“ postojů PPU a heterogenita názorů/postojů jak členů samotné skupiny (která posléze vyústila v její rozpad a vznik *Půlnoci*), tak i jejich fanoušků, jsou dobře známé. Je ovšem opravdu škoda, že autor nevyužil těsný rodinný přístup k jednomu z aktérů, aby získal dosud neznámou perspektivu, přibližně ve smyslu „Jak to prožíval L. Leština st., a jak to reflektuje zpětně“. K takové perspektivě by ho navedla kupříkladu účast v Hudebně-antropologickém semináři (vede Dr. Seidlová), kde by si během dvou semestrů mohl vyzkoušet ohledávání tématu i jeho precizaci. Na druhé straně je dobře, že se aspoň seznámil s důležitými etnomuzikologickými koncepty a naučil se je použít při interpretaci konkrétního etnomuzikologického materiálu. (Jistě by se ovšem dalo v tom směru udělat víc, kupříkladu Turinovy modalitty hudební performance mohou být skvělým příkladem, jak dokazovat participační charakter – a tedy i záměr – produkcí PPU.)

¹ Z této perspektivy zaznívá formulace o tom, že autor představí „genezi uskupení *The Plastic People* v kontextu undergroundové kulturní vrstvy, a to s ambicí o zobrazení zkoumané látky v nejvyšší možné komplexitě“ (s. 28) téměř žertovně.

Práce je psána bohatým jazykem, který má někdy až sklony k jisté exhibici (kupř. výraz „auditorium“ se užívá mnohem spíš ve smyslu „místo pro posluchače“, než jako označení posluchačů samotných, jak to činí autor na s. 60) nebo ke zbytečnému vytváření chyb (např. špatně užitě přechodníky „chtíc nechtíc“, s. 62, jinde špatné slovesné vazby).

V zásadě jde ale o práci, kterou doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako velmi dobrou.

Doc. PhDr. Zuzana Jurková, PhD.

Praha 8. června 2022